Огъурлулукъгъа келсин Жангы, 2009 жыл!

Газета «Заман» («Время») издается на балкарском языке с 1924 года.

ЗАМАН

2008 жыл
31-чи декабрь, бараз кюн.
№ 250 (18101)

Интернет-версия: zaman.smikbr.ru

Багъасы 3 сомду

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Саугъалау

Къыйынларына тийишли багъа берилгенди

Жангы жылны аллында къыралны эмда республикаы айныууна юлюшлерин къошхан адамланы саугъалау, сыйлы атла бериу ахшы тёреге айланнганды. Ма бу жол да, 29-чу декабрьде, КъМР-ни Президенти Арсен Каноков Правительствону Юйюнде бир къауум адамгъа къууанчлы халда саугъаларын бергенди.

Ол биринчиден жыйылгъанланы биийк саугъалары бла эм келе тургъан байрамла бла алгъышлагъанды. «Жангы жылгъа биз, битеуруния кризисге да къарамай, тамблагъы кюннге ишанылукъда тюбейбиз. Россей, къыйын болумладан къутулуп, ич, тыш политикасын да тюз бардыргъаныны хайырындан бюгюнлюкде дунияда бек къарыулу къыралланы санындады. Аны бла бирге Къабарты-Малкъар да айныуну жолундады», - деген ди ол. Президент жылны ичинде республиканы экономикасында тюрлениулени, социальный политикада, салукъ сакълауда жетишимлени юслеринден да къысха айтханды.

Ызы бла ол саугъалаугъа кёчгенди. Биринчиден, кёп жылланы бет жарыкълы урунгъаны ючюн Россейни Президентини Указы бла РФ-ни Къырал статистикасыны КъМР-де территориялы бёлюмюню башчысы Людмила Погребнякга «Ата журтну аллында къыйыны ючюн» 2-чи даражалы орден берилгенди.

Арсен Каноков Асанланы Лейля бла.

Малкъар халкъны айтхылыкъ уланы Къулийланы Къайсын (ёлгенден сора) КъМР-ни Президентини Указы бла миллет адабиятны айнытыугъа энчи юлюш къошханы ючюн «Къабарты-Малкъар къарны аллында къыйыны ючюн» деген сыйлы белги бла саугъаланнганды. Президент аны поэтни юй бийчеси Къулбайланы Элизатха бергенди.

КъМР-ни Сыйлы грамотасы бла саугъаланнганланы къауууму уллу болгъанды. Аланы араларында Уллу Ата журт урушну, Сауутланнган кючлени ветеранларыны Нальчик шахар организациясыны башчысы Абдуллаланы Мустафа, КъМР-де МВД-ны жамауат къоркъуусузлукъну къоруулау бёлюмюню башчысы Жаппуланы Юрий, Нальчик шахар сюдню башчысыны орунбасары Ёлмезланы Мухаммет, КъМР-ни Нальчик шахарда ич ишлерини управлениясында милицияны участка уполномоченныйлерини 3-чю бёлюмюню таматасы Уяналаны Алий да бардыла.

Дагъыда бир къауум адамгъа сыйлы атла берилгенди, ол санда «Радуга» сабий социальный-реабилитация араны директоруну заместители Асанланы Лейлягъа «КъМР-ни сыйлы врачы» деген ат берилгенди. Контрольэсеплеучю палатаны Председатели Рахайланы Борис «КъМР-ни сыйлы экономисти», КъМР-ни Арбитраж сюдюню председателини орунбасары Бечелланы Анатолий а «КъМР-ни сыйлы юристи» деген атха тийишли болгъандыла.

Саугъаланнганланы атларындан КъМР-ни Президентине бла Правительствосуна аланы къыйынларына биийк багъа бичгенлери ючюн ыспас этип, Къулбайланы Элизат, Асанланы Лейля, Россейни илмуна академиясыны КъМР-ни тау жерлерини экологиясыны институтуну директору Фатима Темботова эм башхала сёлешгендиле.

Ахырында саугъаланнганла Президент бла суратха тюшгенديле эм, тёреде болучусуча, алгъыш аякъла кётюргендиле.

ТИКАЛАНЫ Фатима.
Суратланы **Р. МАМИЕВ** алгъанды.

Саугъаланнганланы къауууму.

СОЗАЙЛАНЫ Ахмат

* * * * *

Ана бетича, кюнден
Тола келсин жангы жыл.
От жагъагъа берекет
Бола келсин жангы жыл.

Аманлыкъны ызындан
Ызламасын жангы жыл.
Къарангыда жарыгъын
Къызгъанмасын жангы жыл.

Бешиклени жылыуун
Сакълай турсун жангы жыл.
Таулу айранча, тазалай,
Акълай турсун жангы жыл.

Агъгъышлауда

Ырахатлыкъ, берекетлик болсунла

«Единая Россия» партияны Къабарты-Малкъар регион бёлюмю республиканы битеу халкъын келе тургъан 2009 жыл бла алгъышлайды.

Жангы жыл сизге кёп къууанч келтирсин! Кесигизни, жууукъ-ахлуларыгъызны да насыллары, саулукълары жашауугъузда бек уллу саугъала болсунла!

Ачыкъ жюрекден алгъыш эте, жетип келген жылда жангы къууанчла сынагъыз, юйлеригиз жарыкъ, жылы болгъанлай турсунла,юйюрлеригизде уа тынчлыкъ, ырахатлыкъ ,берекет болсунла, мураттларыгъызгъа жетигиз, дейбиз.

* * * * *

Республикада жашагъан коммунистлени, аны битеу халкъын да келе тургъан Жангы 2009 жыл бла жюрегибизден къызыу алгъышлайбыз!

Кийик саулукълу, насыллы болугъуз! Юйюрлеригизде монглукъ болсун! Жашауугъуз къуанчдан толсун!

КПРФ-ни Къабарты-Малкъар рескому.

КъМР-ни Президентини Жангы жыл бла алгъышлауу

Жетип келген 2009 Жангы жыл бла Къабарты-Малкъарны халкъын КъМР-ни Президенти Арсен Каноков алгъышлаларыкъды. Республиканы башчысыны Жангы жыл бла байламлы тёреги сёлешиуюн 31-чи декабрьде ючюн канал кёргюзтюрюкдю: «Вести» ГТРК – 14.00, Къабарты-Малкъар ВТК ГУ – 21.20, «Нальчик» ОРТК – 21.00.

КъМР-ни Президентини бла Правительствосуну пресс-службасы.

Байрам

Жомакъда къонакъда

Тюнене Нальчикде Профсоюзланы культура юйюню къатында ёлка орнатылгъанды. Аны республиканы сабийлерине КъМР-ни Правительствосу бла Профсоюзларыны федерациясы къурагъандыла.

Ол кюн Жангы жылны байрамына кёп сабийли, къолайсыз юйюрледен жашчыкъла бла къызчыкъла чакъырылгъандыла. Ала тюрлю-тюрлю илляула, гирляндала бла жасалгъан назы терекге, Къар Аппагъа сейир этип къарай эдиле. Бу кюн бери келгенлеге жомакъланы жигитлери жарыкъ тюбегенлери уа байрамны бютюн жарыкъ этгенди.

Жангы жылгъы къууанчны Профсоюзланы культура юйюню баш режиссёру Марина Гумова ачханды. Ол сабийле бла бирге Къар Аппаны бла Къар Къызны чакъыра тургъанлай, байрамгъа къайдан эсе да аманлыкъчы Инфекция эм 2009 жылны белгиси - Бугъа келип, жасалгъан ёлканы бузар умут этедиле. Алай Къар Аппа, заманында жетип, аланы тохтатады. Андан сора ала, сабийле бла бирге тепсеп, жырла да айтхандыла.

Байрам багъалы къонакъсыз болмайды. Республиканы ёсюп келген тёлюсюн Жангы жыл бла алгъышларгъа КъМР-ни Правительствосуну Председателини орунбасары Мадина Дышекова, урунуу эм социальный айнытыу министр Тюбейланы Альберт, билим бериу эм илму министрни орунбасары Лидия Дорохина эм башхала келгендиле.

Мадина Дышекова жыйылгъанлагъа алгъышы сёзюнде быйыл Къабарты-Малкъарны башчылары ёсюп келген тёлюню тамблагъы кюню жарыкъ болур ючюн, не жумушла тамамлагъанларын къысха айтханды.

Андан сора сабийле, Къар Аппаны жомакъ юйюнден сагъаларын алып, культура юйню кино-концерт залына кёчгендиле. Аны сахнасында ала сейирлик спектакльге къарагъандыла.

ОСМАНЛАНЫ Айшат.
Суратны **МАМАЙЛАНЫ Алий** алгъанды.

КъМР-ни Правительствосунда

Итогла чыгъаргъандыла, борчла белгилегендиле

Тюнене КъМР-ни Президенти Арсен Каноков Правительству членлери эм шахарланы бла районланы администрацияларыны башчылары бла жылны итогларын чыгъарыр эм келир заманнга борчла белгилер мурат бла тюбешгенди. Анга КъМР-ни Парламентини Председатели Бечелланы Илияс, Правительствону Председатели Андрей Ярин, Президентни Администрациясыны башчысы Альберт Кажаров эмда РФ-ни Президентини Юг федеральный округда полномочный келечисини аппаратыны федеральный инспектору Александр Меркулов къатышхандыла.

Арсен Каноков, озгъан жылгъа багъа биче, ол кыыстау ишлеуню эмда кёп жетишимле болдурууну кезиую болгъаныны, экономиканы тутхучлу жолгъа салыргъа, финансла бла болумну игилендирирге, социальный жаны бла борчланы да тамамларгъа къолдан келгенин чертгенди. Аны оюмуна кёре,2008 жыл жаланда экономикада жетишимле бла белгиленип къалмай, зсде къаллыкъ кёп жамауат эм культура ишле бла да энчиди. Анга шагъатха Президент Элбрус Россейни жети айтхылыкъ жерлеринден бирине сайланнганын, бизни жерлешибиз Дима Биланны «Евровидениядa» хорлагъанын, спортчуларыбыз Асланбек Хуштов бла Аккайланы Хажи-Мурат Олимпиадада алчы жерлени алып, Анзор Шихабахов а дунияны чемпиону болуп, республиканы атын айтдыргъанларын эсге салгъанды.

- Битеу бу жетишимле,-деген ди ол,- республикада тынчлыкъ-ырахатлыкъ сакъланнганы хайырындан болдурулгъандыла. Ол халны мындан ары да сакълар ючюн, биз кьолдан келгенни аямазгъа борчлубуз.

Жангы жылда тамамланылыкъ ишлени юслеринден айтханда, Арсен Каноков ол къыйын боллугъун, финанс кризиси кезиюнде ишлерге тюшеригин чертгенди. Алай кьолланы бошлап кьоймазгъа, бютюнда къаты ишлерге чакъыргъанды. Гузаба этерча сылтау жокъду, насыпха, республиканы къыйнарыкъ борчла жокъдуда,дегенди. «Битеу башланнган ишлерибизни ахырына жетдирликбиз. Алыкъа башланмагъанлагъа уа, жангыдан къарап, чыдарыкъланы арт болжалгъа салыргъа тюшерик болур»,-деп чертгенди. Президент Правительствону членлеринден бла жер-жерли администрацияланы башчыларындан адам эм ырысхы онгларына жангыдан къарарларын, артыкъ бек керек болмагъан бёлюмлени, жумушланы, къоранчланы къысхартырларын тилегенди.

КъМР-ни Правительствосуну Председателини заместители Чеченланы Ануар, финанс кризисни юсюнден кесини оюмун айта, аны иги жаны да болгъанын чертгенди. Сёз ючюн, битеу ишлеге къоратыргъа деп белгиленген ачха алгъынны багъала бла тергелгенди. Сырьёну багъалары уа 30-40 процентге тюшгенديле. Алай бла къоранчны азыракъ этерге, аялгъан ахчаны уа башха, бек керекли жумушлагъа берирге боллукъду. Ол дагъыда кредит кооперативе бизде азлыкъ этгенге санагъанды, ала не къадар кёп къуралсала, иги боллугъун чертгенди.

Терк районну администрациясыны башчысы Максим Панагов район башчыланы атларындан Арсен Каноковха бла Правительствогъа алагъа дайым да себеплик этип, къайгъырып тургъанлары ючюн ыспас этгенди.

Арсен Башировичге Правительствону, администрацияланы башчыларыны ишлерине да ыразы болгъанын айтып, барысын да Жангы жыл бла алгъышлагъанды, ишлеринде, юйюрлеринде да къууанырларын сюйгенин билдиргенди.

ТЕКУЛАНЫ Хауа.

ФАХМУ

Ата-анала сабийлери бла ёхтемлене жашасынла

2008 жылны июнь айында РФ-ни Президенти битеуроссей илму-практика конференцияны бардырыргъа оноу этген эди. Аны чеклеринде къыралны конституциялы къуралыууна жораланнган студент илму ишлени конкурсу болгъанды. Анга 400-ден артыкъ жаш адам къатышхан эди. Анда КъМКъУ-ну юридический факультетини 4-чю курсуну студенти Жанкишиланы Вадимни «Парламентский контроль как способ осуществления контроля в деятельности государственной власти субъектов России» деген иши да болгъанды.

Хорлагъанланы, ол санда Жанкишиулун да, саугъалау Кремльде ёттенди. Фахмулу жаш тёлюню РФ-ни Президентини советниги, Россейни Юристлерини Ассоциациясыны председатели В. Яковлев бла Россейни Конституция сюдюню председатели В. Зорькин саугъалагъандыла.

Бюгюн Вадим ёз миллетин келе тургъан байрам бла алгъышларгъа сюеди:

- Келе тургъан жыл миллетибизге огъурлулукъ бла келсин. Хар ким да башламчылыкъларында жетишимли болсунла. Ата-анала сабийлерини насыпларына къууана жашасынла.

Тюбешиу

Сизни ишигизде оноучула болушургъа хазырдыла

Жангы жылны аллында Къабарты-Малкъарны Президентинде тюрлю-тюрлю къууанчлы жыйылыула бардырыу тёреге айланнганды. Аланы арасында республиканы школларыны окъуучуларына къуралгъан балны энчи белгилерчады. Анга окъууда биийк жетишимле болдургъан, тюрлю-тюрлю республикалы, россейли эм халкъла аралы олимпиадалада, спорт эришиуледе хорлагъан жашчыкъла бла къызчыкъла чакъырыладыла. Тюнене уа Къабарты-Малкъарны Президенти бла аллай тюбешиуге республиканы битеу жерлеринден да 120 айырмалы школчула келгендиле.

Къууанчлы жыйылыуну Арсен Каноков алгъыш сёз бла ачханды. Ол билимге, окъуугъа итиннген, сагъыш эте билген жаш адамла республиканы келир кюню болгъанларын чертгенди. «Республиканы экономикасын, социальный сферасын айнытыугъа бурулгъан реформаланы мындан ары сизге, жаш адамлагъа, бардырыргъа тюшерикди. Аны ючюн биз экономиканы, культураны, адамланы жашау болумларын игилендириге бурулгъан жангы оюмларыгъызны, сагъышларыгъызны сакълайбыз, - деген ди ол. - КъМР-ни оноучулары уа сизге не жанындан да болушлукъ этергe хазырдыла».

Президент дагъыда республикада жаш тёлю политикада бардырылгъан жумушланы юсюнден да къысха билдиргенди. Ахырында Арсен Каноков окъуучуланы келе тургъан байрам бла алгъышлагъанды эм бла саулукълу, насыллы болурларын, этген муратларына жетерлерин сюйгенин билдиргенди.

Президентге соруула бериу - балны ахшы тёреленнинден бириди. Озгъан жылдача, бу жол да сабийле сейир соруула хазырлап келгендиле. Сёз ючюн, Арсен Каноковдан Кичмалкадан Топаланы Амина хакъ тёлеп билим бериу системаны, Къашхатаудан Мокъаланы Махти республикадан тышына кетерге сюймеген, мында окъургъа, ишлергe изленген жаш адамлагъа къуралгъан амалланы, Нальчик шахарны 14-чю номерли гимназиясыны окъуучусу Уяналаны Камилла келир жыл Жаш тёлюню жылы болгъаны бла байламлы КъМР-де къаллай жумушла бардырыллыкъларын соргъандыла. Бютюн да бек жыйылгъанла Дейское элден Заур Хурановну Къабарты-Малкъардан кёп белгили адам чыкъгъанын эсге алып, мында, Голлиеудда, «Жулдузланы аллеясын» къурауну юсюнден башламчылыгъына бюсюрегендиле.

Сабийлеге къуралгъан концерт программа да сейир болгъанды. Газаланы Алим, Фатима Ларикаева, Аскер Бербеков, «Хати», «Амикс», «Каллисто» жыр эм тепсеу къауумлагъа окъуучула къарсла бла тюбегендиле. Жаш жырчыланы битеуроссей конкурсуну «классика жыр» номинациясны лауреаты Бечелланы Джамиляны ауазы бютюнда сейир болгъанды. Къууанчлы жыйылыуну ахырында окъуучула Арсен Каноков бла суратха тюшгендиле. Алагъа Келишиулюкню майданында фейерверк да къуралгъанды.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

Жыйылыу

Бирлик кюч къошар

Тюнене Нальчикде Правительствону Юйюнде Кризисге къажау комиссияны транспортну иши бла байламлы жыйылыуу болгъанды. Аны КъМР-ни Президенти Арсен Каноков ачханды эм бардыргъанды. Жыйылыуну ишине республиканы Правительствосуну Председатели Андрей Ярин, баш федеральный инспектор Александр Меркулов къатышхандыла.

Къабарты-Малкъарны транспорт, связь эм жол мюлк министри Ануарби Суншев, КъМР-ни жол-къурулуш эм связь предприятияларыны финанс болумларыны юслеринден доклад этте, автотранспорт предприятияла чырмаусуз ишлегенлерин белгилегенди эм Нальчик шахаргъа кёп адам сыйынгган автобусла алыргъа хазырланнганларын чертгенди.

- Кризис, аз-кёп болса да, бизге да жете башлагъанды, - дегенди ол. - Быйыл 11 айны итогларына кёре, хазна къалмай битеу производство-финанс кёрюмдюле азайгъандыла. Кризис андан ары жайылмаз, терен кетмез ючюн, аны къоранчларын азайтыр муратда автопредприятияланы финанс онгларына дайым анализ этилгеннлей турады.

Андан ары сёзюнде Ануарби Абубович «Президенти темир жоллары» ачыкъ акционер общество кризисни заманында ишин къалай къурарыгъына, анда урунган 2500 адамны иш бла жалчытыну борчлары къалай тамамланырыкълары на эс бурганды. «Юг телекоммуникация компания» ачыкъ акционер обществону Къабарты-Малкъар филиалында кризисге къажау мадарланы къаллай планы жарашдырылгъанын юлгюле келтирип ангылатханды.

Аны бла бирге ол жол къурулуда быйыл 1874,7 миллион сом багъасы иш тамамланырыгъа керек болгъанын айтханды, келе тургъан жылда да ол ёлчем азайырыкъ тюйюлдю деп ышандыргъанды.

«Юг телекоммуникация компания» ачыкъ акционер обществону генеральный директоруну орунбасары – Къабарты-Малкъарда филиалыны директору Сергей Просветов, «Нальчикмежтранс» муниципальный унитар предприятияны директору Владимир Гетегежев, «Нальчик» темир жол станцияны таматасы Мурат Шогенов, 41-чи номерли жолкъурулуш управлениясы генеральный директору Владимир Гаштов кризисни болумларында ишлерин къалай къураргъа муратлары болгъанын, Президентни, Правительствону жанындан къаллай болушукъла сакъларгъанларын айтхандыла.

Акырында Арсен Каноков кризисни кезиюнде биригип, бир бирге билеклик этип ишлерге керекликсин эсге салгъанды. Биз гитче, орталыкъ бизнесге хар не жаны бла да болушурукъбуз, дегенди.

Андан сора уа Президент жыйылгъанланы 2009 жыл бла алгъышлагъанды.

ЛУКЪМАН улу М.

ХАЛАЛЛЫКЪ

Жюреклерин жарытхандыла

КъМР-ни Президенти Арсен Каноковну юй бийчесини башламчылыгъы бла жылны ахырында Нальчикни акъылдан кем сабийле тургъан интернатында жашлагъа бла къызларгъа байрам къурагъанды. Тюнене Фатима Муаедовна сабийле бла тюбешгенди. Аны бла бирге интернатда тургъанланы алгъышларгъа Правительствону Председателини орунбасары Мадина Дышекова, урунуу эм социальный айнытыу министр Тюбейланы Альберт да келгенди.

Жыйылгъанланы аллаларында сёлеше, Мадина Руслановна биогюннгю байрамны сабийлеге деп Фатима Канокова къураргъанын билдиргенди. Ол быйыл «Алтын жюрек» деген белги бла саугъаланнганын да айтханды. Кёнакъ сабийлеге къуру келмей, уллу холодильник, жуургъан, жастыкъ тышла, башха саугъала да келтиргенин билдирип, аланы жангы жылны байрамы бла алгъышлагъанды, жюрек тынчлыкъ, насып да тежегенди.

Фатима Муаедовна уа: «Биогюн сизни быллай ариула болуп, насыпны кёзлеригизни кёргеним манга уллу къуурачды эм хычыуунду. Барыбыз да хар заманда да Жангы жылны ашыгъып сакъларбыз. Ол бизге бир сейирлик, тамашалыкъ зат берлик, келтирлик сунабыз. Алайды да, барыгъызны да, сизни юйретичюлеригизни да Жангы жыл бла алгъышлайма. Насып, къууанч хар заманда биргегизге болсунла. Насып-ол бир бирге игилик этиудю, аны себепли игилик этерге ашыкъгъанлай турыгъыз»,-дегенди.

Сабийлеге къонакъгъа Къар Аппа бла аны туудукъчугу, кёп тюрлю жомакъланы сейир жигитлери, ала бла бирге уа келе тургъан Жангы жылны белгиси-бугъачыкъ Муука да-келгенди. «Феникс» вокал студиягъа жюрюгенле да жыйылгъанланы кеслерини жырлары бла къууандыргъандыла.

Сабийле «Минута славы» телебериую финалына къатышхан тёртжыллыкъ Тамерлан Калмыковну сахнагъа къызыу къарсла бла чакъыргъандыла. Ол а къуру кеси угъай, Фатима Муаедовна бла бирге чыкъгъанды тепсерге. Тепсен бошагъандан сора уа ариу алгъыш айтханды.

Тюбейланы Альберт, байрамда сёлеше, быллай къуанчлы ингир къурагъанлагъа ыразылыгъын билдиргенди. Бизни республикабызны сабийлери хар заманда да ойнаргъа, тепсергe онг тапханлай турсунла, дегенди.

Андан сора да, тюнене Фатима Канокова Нальчикни уллайгъан адамла бла инвалидле тургъан юйюне да баргъанды. Алагъа уа ол саугъагъа юс кийимле, татлы ашарыкъла зат берлик, келтирлик сунабыз. Алайды да, барыгъызны да, сизни юйретичюлеригизни да Жангы жыл бла алгъышлайма. Насып, къууанч хар заманда биргегизге болсунла. Насып-ол бир бирге игилик этиудю, аны себепли игилик этерге ашыкъгъанлай турыгъыз»,-дегенди.

МОКЪАЛАНЫ Зухура. Суратны **Алёна ТАОВА** алгъанды.

Алгъышлаула

УЛБАШЛАНЫ Зулейха, *урунуну ветераны:*

- Аллах миллетибизни онгдурсун. Дунияда болгъан ахшылыкъланы, игиликлени берсин. Жашларыбыз къатын алсынла, къызларыбыз эрге барсынла. Толуюйюрлюле болуп жашасынла. Халкъыбызгъа кёп сабий къошулсун. Арбазларыбыз сабий кюлкюледен толсунла.

Кёп къыйынлыкъла кёре келгенди миллетбиз. Жаш тёлю аны сынамасын. Къартларыбыз саулукълу болсунла, сабийлеринден, туудукъларындан хурмет таба, къууана, алагъа оноу эте, кёп жылланы аллыбызда барсынла.

Къыралыбызгъа, эллерибизге, жамауатыбызгъа Аллах тынчлыкъ, ырахатлыкъ берсин. Ырысхыбыз кёбейсин. Мингле бла жылла жашап келген халкъыбызны мындан арысында да кёп ёмюрлени аты ахшы бла айтылгъанлай турсун.

ГУЗОЙЛАНЫ Алий, *Боинг-747-ни командири.*

- Мен къайда болгъан эсем да, бир затха тюшюнгенме: бизни адамларыбыздан иги, тауларыбыздан ариу жокъду деп, толу таукеллик бла айталлыкъма. Жашау шёндю тынч тюйюл эсе да, жерлешлерими жюреклеринде онгурсузлукъ жокъду.

Алай бюгюнлюкде миллетим бираз абызырагъаннга ушайды. Бир бирибизни къаты тутаргъа, артха тюртмегенлей, болушургъа, бир бирибизге жарыкъ бет бла къараргъа керекбиз.

Келир жылда уа уллугъа, гитчеге да саулукъ, тынчлыкъ тилерик эдим. Юйюрлеригизде ата-аналарыгъызы сюйгенча болугъыз. Намысыгъыз тёппегизден кетмесин!

ЧОМАЛАНЫ Уфук (Тузман), *Тюрк Республиканы «ТРТ» телерадиокомпаниясыны Къазахстаннга орус тилде радио бериулерини редактору:*

- Жангы жыл къарачай-малкъар халкъгъа къууатлы болсун, хар юйюрге монглукъ, насып келтирсин. Мындан арысында адамларыбызны саны кёбейсин, бир бирге барыукелиу кенг жайылсын. Арабызда культура, экономика байламлыкъла кючлене барсынла.

Биз къарачай-малкъар халкъдан бир кесек узагъыракъда тура эсек да, жаныбызны бир къыйыры Кавказда, къаныбыз, тамырыбыз андан болгъанын бир да унутмайбыз.

БЕЗЮЛАНЫ Алан, *«Мир» телекомпанияны жангылыкъла службасыны директоруну орунбасары:*

- Бир ненча жылны ичинде манга бу байрамны юйюмден узакъда белгилергe тюшеди. Алай не заманда да мен аны, жомакъныча, таурухнуча, сакълайма. Нек дегенде хар инсан да анга жангы умугла бла тюбейди.

Бек алгъа мен анам Анисатха сёлешиучюме байрам бла. Бу жол аны, битеу халкъыны да жюрегимден алгъышлайма. Барыбыз да билгенден, бу жыл Бугъаны белгиси бла жууукълашып келе турады. Ол а бек тырмашыучу, кеси жолундан таймаучу жанды. Алай бла ол бизни малчылыкъ бла кюреше келген миллетбизгe огъурлулукъ, монглукъ да келтиririне ийнанама.

Жылны кюзгюсю

Элбрус – Россейни айтхылыкъ жери

Минги тау къыралыбызны айтхылыкъ жети затыны санына киргени озуп баргъан жылда республикабыз болдургъан бийик жетишимледен бириди. «Семь чудес России» деген конкурсда бизни ата-бабаларыбызны жер ючюн кюл кётюргенлени саны 2,5 миллион адамгъа жетгенди.

Къабарты-Малкъарны жамауаты проектге тири къатышханды. Республиканы халкъы 900 минг чакълы бир болгъанын эсге алсакъ, аны хар адамы да кётюргенди бизни сыйлы тау ючюн кюл дерге боллукъду. Бирлени бу жумуша уа бир кере кюл кётюрюу бла чекленип къалмагъанлары да баямды.

Конкурс бардырылгъан кезиуде Къабарты-Малкъарны жеринде жашагъанла бир бирге бютюн жууукъ болгъанлары, бириккенлерин, бир ниетлиликлери кючленгенин да белгилемей жарамаз.

Дунияны шахмат картасындабыз

Озуп баргъан жылда республиканы жашауунда бек жарыкъ, магъаналы да ишледен бири тширыуланы араларында шахматладан дунияны чемпионаты бардырылгъаны болгъанды. Анга жыйырма тогъуз къыралны келечилери къатышхандыла.

Быллай спорт байрам республикада биринчи кере болгъанын чертирге тийишлиди. Анга да къарамай, чемпионатны къурагъанла аны бийик даражада ётдюргендиле. ФИДЕ-ни эм Къалмукъ Республиканы Президенти Кирсан Илюмжинов аны энчи белгилегенди эм Къабарты-Малкъар дунияны шахмат картасында кесини жерин тапханын чертгенди.

Кюнакъла республиканы табийгъатын, ара шахарыбызны ариулугъун, мында жашагъан адамланы адет-тёрелерин бек жаратханларын бирден айтхандыла. Аладан бир къауумлары уа, ол санда дунияны шахмат федерациясыны вице-президенти Льюис Нкубе да, жууукъ заманда бери юйюрлерин да алып къайтыргъа сюйгенлерин билдиргендиле.

Чемпионат республикагъа, Россейге да дагъыда бир энчилик бла даражалы болгъанды. Анда бизни къыраллы шахматчы къыз Александра Костенюк хорлап, ахча саугъадан сора да, алтындан этилген, багъалы ташла бла жасалгъан шахмат коронагъа тийишли болгъанды.

Тарыхда биринчи кере

Быйыл бизни жерли жырчы жаш Дима Билан «Евровидение» жыр эришиуню тарыхында Россейге биринчи хорламны келтиргенди. Эки жыл мындан алгъа ол бу конкурсда энчи жерни алгъан эди. Алай аны хорламгъа итинилюгю, кючюн-эсин да анга бериую, Диманы муратына жетдиргенди.

Россейни бла Къабарты-Малкъарны алларында эттен ахшы ишлерин бла ол жетишимин эсге ала, искусство жаны бла Билан республиканы бек сыйлы атына – КъМР-ни халкъ артистине - тийишли болгъанды.

Конкурс

Сыйлы ат тынч алынмагъанды

Элбрус районда «2008 жылда культураны эм иги ишчиси» деген конкурс бардырылгъанды. Ол кеси да юч бёлюмден къуралгъан эди. Бек алгъа анга къатышханла къурау комиссиягъа кеслерини чыгъармачылыкъ характеристикаларын, реклама материалларын, керкели суратла бла альбомларын эм башха затларын кёргюзтюрге тийишли эдиле. Ала уа Къулиланы Къайсын атлы Культура дворецни фойесинде къуралгъан кёрмючде кёргюзтюлгенديле барысы да. Ызы бла искусствону ачыкъ дерслери, фахмуларын сахнада кёргюзтюю, юнтепсеу, чам номерле да бу конкурсну бек байыкъландыргъандыла.

Бу эришиуге келгенлени араларында тюрлю-тюрлю усталыкълары болгъанла бар эдиле-ала Тырнауузну бла районну культура учрежденияларины келечилери эдиле. Конкурсну ахыр кюнюнде, ала барысы да Культура дворецни сахнасына чыгъып, хар неге да усталыкъларын кёргюзтгендиле.

Конкурсха келгенле уллу жууаплылыкъ бла къарагъандыла бу ишге. Ахырында уа чыгъармачылыкъгъа хурнерлери болгъанла эришгендиле: жыр, тепсеу, назму айтыу бла.

Жюрини башчысы Афашокъаланы Раиса эди – Элбрус районну администрациясыны башчысыны биринчи заместители. Эришиуде хорлагъан а «2008 жылны культурада эм иги ишчиси» Элина Улимбашева болгъанды (районну культура арасыны къуллукъчусу). Дагъыда искусстволаны сабий школуну художестволу бёлюмюню преподаватели Наталья Апухтина. Ала энчи саугъала бла белгиленнгендиле. Конкурсха къатышханладан бири да саугъасыз кетмегенди.

ТЕМИРЛАНЫ Анатолий.

ВЕТЕРАНЛА

Ариубатны гладиолуслары

КЪЫРКЪ беш жылны ичинде ани тёгерегине сабийле басынып тургъандыла. Ол кесине бир заманда да тынчлыкъны излемегенди. Анга Къашхатаудан Бабугентге дери къышда, жайда, иссиде, суукъда да, машина чыкъса, аны бла, чыкъмаса уа, жаяулай кёп керге барыргъа тюшгенди. Кеч кюлыргъа жарамай эди, аны классда сабийле сакълап тургъандыла.

Аллай бир заманны ичинде атын иги бла айтдырып, кёп ата-аналадан махтау, кеси дерс бергенледен да ыразылыкъ таба келмеклик, эштада, бир адамны жашауына азды деп киши да айталлыкъ болмаз. Бютюнда ол устаз эсе.

Гажоланы Ариубат гитчеликден да къыйынлыкъ сынар ючюн къалмагъанды. Кёчгюнчюкюде аланы юйюрлери Къыргъызстаннга тюшген заманда, сабий кызыкчыкъ, анасы Кесамгъа къолундан келгенича болушып тургъанды. Ала Жалалабад областны Ленин районуну Шайдан элинде жашагъандыла. Кесам жети сабийиннден тёртюсюн анда къойгъанды. Ачдан халкъ къырылып баргъан заманда мадар эталмагъанды. Ууз къабынын алагъа къапдырып, къалгъан ючюсюню жанларын сакъларгъа кюрешгенди.

Ариубат Къашхатауда юч классны бошагъан эди, андан ары уа Къыргъызстанны школ-интернатында окъугъанды. Сора Жалалабад шахарны педагогика институту естествознание-география факультетине окъургъа киреди. Аны юсюнден ол былай айтады:

- Биринчи курсда бир кесек къыйналып окъугъан эдим. Къадалып къаты кюрешгеними хайырындан андан ары уа атым иги студентлени санында айтылып тургъанды. Юйюрюбюзде анама, менден гитчелеге да болушур ючюн, окъуй тургъанлай, факультетитбизде лаборант болуп ишге да тохташхан эдим. Эртденликде окъургъа барып, дерследен сора уа ары жюрюгенме.

ИНСТИТУТНУ бошап, Гажонланы къызлары Шайдан элни школунда биологиядан бла географиядан дерсле берип башлайды. Къыргъызлы сабийле орус тилни билмегенлери себепли жаш устаз предметлерин аланы тиллеринде да ангылатып тургъанды.

Таулула тууган журтларына къайтханда, Гажонланы юйюр кеслерини эллеринде тохташады. Къыйын да, къуанчлы да жылла башланадыла. Тау элледе устазла жетишмей эдиле. Ариубатны Огъары Жемталаны орта школуна ишлерге жибередиле. Ол 1957 жылда жокъну орнунда эди. Сабийлени Сукан сууну жагъасында болжаллы халда ишленген меякмда окъутадыла. Анда жаланда юч класс болгъанды. Таматала Тёбен Жемталаны школуна жюрюгендиле. Башкалары элни башында Багъаууп деген жерде окъугъандыла. Ариубат Магомедовна ары дери жети километр жаяулай барып да тургъанды.

1960 жыллада Гажонланы къызларыны жашауу Бабугентни интернат школу бла байламлы болгъанды. Ол кезиуде заочно окъургъа Ордженикидзеде педагогика институтну 3-чю курсуна киргенди. Интернатда ата-аналары къараялмагъан, неда къарар адамлары болмай къалгъан сабийле бла да ишлегенди. Кеси да къыйынлыкъ кёрюп ёсген устаз сабийлеге ёксюзлюк сынатмазгъа кюрешгенди. Анда уа жаланда Къабарты-Малкъардан угъай, тышындан келгенле да кёп эдиле.

АРИУБАТ Магомедовна, биологиядан бла географияндан дерсле бергенден сора да, юйретиу жаны бла завуч болуп да уллу иш бардыргъанды. Сабийле бла бир тилли бола билгенди, ала да аны иги ангылагъанды. Ол кеси уа былай эсгереди:

-Мен интернатны тёгерегинде сабийле бла гюлле ёсдюрюучю эдим. Бек сюйгенлерим а гладиолусладыла. Ала интернатны тийресинде айбатлыкъ берип тургъандыла. Ол гладиолусланы окъуучулары бла Къабарты-Малкъардан Москвада кёрмючге да эттген эдиле. Ала андан биринчи даражалы диплом алып къайтхандыла.

Ариубат Магомедовнаны интернатда ариу кёргендиле, анга намыс-сый да бергендиле. Устаз Къабарты-Малкъарны Баш Советини Президиумуну Сыйлы грамоталары бла экги кере саугъаланнганды. «Къалкъгъа билим бериуню отличнигиги» деген атха тийишли болгъанды. «Ветеран труда» деген майдалыда барды.

Бюгюнлюкде Ариубат солуудады. Кесини къарындашыны къызыны тёрт сабийин ол ёсдюреди. Ала аталарындан-аналарындан да ёксюз къалгъандыла. Уллу адамлыгъы, жашау сынауу да болгъан педагог, огъурлу тиширыу, алагъа жюрек жылыуун бере, ёксюзлюкню сынатмазгъа кюрешеди.

- Жангы жыл жетип келеди. Сиз жамауатха къаллай алгъыш сёз айтыргъа сюесиз? - деген соруууна былай жууап бергенди:

- Кёп къыйынлыкъ кёрген халкъымы бу Жангы жылда бир адамы да бушуу сынамай, къууанч бла жашарча, кюч-къарыу, къолайлыкъ, уллу онг да Аллах берсин!

АТАБИЙЛАНЫ Танзиля.

ЮЛГЮ

Сабий ауазладан толу юй

Акъ суучу Бачиланы Аккайны юйюрю кёчгюнчюлюкде Къыргъызстанны Ош шахарына тюшгенди. Аны къызы Жангоша уа узбекли жаш механик-наладчик Наби бла 1950 жылда чилле халыла ийирген комбинатда танышханды. Ушагъыулы, хар зат да къолундан келген адепли жашны жаратып, анга эрге баргъанды. Ала бир къыз бла юч жаш ёсдюргендиле. Аналары ючюсюне таулу атла атагъанды: эгизле – Хасан бла Зухура, Хаким, бирине уа узбек ат – Акрам.

1965 жылда эри Наби ёлгенден сора Жангоша сабийлери бла Акъ-Суугъа кёчюп келгенди. Не десенг да, туугъан элинде, тукъумда таянчакъ-лыкъ этер адамлары болгъан жерде, жуукъ-тенг бла бирге аланы ёсдюрген тынчыракъ эди. Кесини таулу къаны Кавказгъа, таулагъа тартханда сейиир тюйюл эди. Сабийлерин аягъы юсларине салыпы, туудукъларыны да кёбюсюню къуучнарын кёрюп, сексен жылы жете тургъан Жангоша туугъан элинде къабыр юлюшюн тапханы беш жыл озгъанды.

Биогюнлюкде таулу ананы сабийлерин, аладан туугъанланы санай келсек, ала жыйырма бла юч боладыла, алагъа туудукъларындан туугъанланы къошсагъ а, отуз ючге жетедиле. Зухура Къазахстанны Панфилов шахарында эри, таулу жаш Ибрагимланы Закир бла жашайды, эки жашлары бла эки къызлары, ючю туудукълары бардыла.

Хасан ауушханлы онтёрт жыл болады. Тёрт сабийи къалгъанды.ла. Эки жашы бла эки къызы. Ючюсю аналары Алийланы Шамса бла Нальчикде, бири уа Хасанияда жашайдыла. Туудукъларыуа экидиле. Хакимни бла Маликаны тёрт жашлары да жетген кишиле болуп келедиле. Туудукъларыуа ючдюле. Акъ-Сууда жашайдыла.

Жангошаны бек гитче жашы Акрам да анасыны туугъан элиндеди. Газетни жанры жылгъа чыгъарыкъ номерине уллу да, юлгюлю да юйюрню юсюнден материал хазырларгъа дегенибизде, бу элде жашагъан Кенжаланы Акрамны юйюрюн айтхандыла. Керти ишге жетгенде уа, аны анасыны, эгечлерини бла къарындашларыны, аланы сабийлерини юсларинден да сагъыныргъа тюшгенди, статьяны ауурлугъун да бу юйюрге кёчюрюп.

Айхай да, биогюнлюкде Жангоша, кеси сау болса эди, жашларындан бла къызындан туугъан тудукълары, аладан да туугъанла – барысы да бирге отуз ючге жетгенлерине кимден да бек къууаныр эди. Айтханыбызча, Акрамны бла Лениланы уллу юйюрлери Акъ-Суугъ башында, тёртюнчю посёлкада коммунальный юйледен биринде жашайды.

Экиси да мындагъы совхозда танышхандыла. Кизляр шахардан келип, Нальчикде коммунальный-къурулуш техникумда окъугъан Елена Тимошенко совхозгъа практикагъа жюрюгенинде, тракторда ишлеген келбетли жашны сюйгенди. 1983 жылда уа бирге юйюр къурагъандыла.

Элде адам санына кёре Акрамны бла Лениланы юйюрлери бек байладан бириди. Аталарыла 47, аналарыла да 45 жыл толгъанда, жети сабийни болгъан алай кёп юйюрле чыкъмазла. Абадан жашлары Алим «Бавария» таксопаркда, Хасан тюкёнде ишлейдиле. Динара, школну алтын майдалгъа бошап, РФ-ни МВД-сыны Краснодарда университетини Нальчикде юриспруденция билим берген филиалында окъуйду. Гюлнара Нальчикде сатыу-алыу технология лицейде окъуп алгъан устаны-лыгъына кёре ишлейди. Аслан тогъузунчу, Руслан ючюнчю классха жюрюйдюле. Камраннга уа жыл бла сегиз ай болады.

Акъ-Сууда агъач жарашдырыгъан цехде, «Лесная поляна» турбазада, совхозда ишлеп тургъан, бюгюнлюкде урунуу стажы 33 жылгъа жетген Акрам хар зат да тууарылып, кёпле ишсиз къалгъанларына бек жарсыйды. Алай къолларын бошлап, хомухлукъ неда кёлсюзлюк этмегенди. Мал тутады, бичен этеди. Жашладан, къызладан да жете келгенлери тири къармашадыла. Арбаз а юй къанатлыладан толу. Анда къазланы, къойла кибик уллулукъларына уа, сукъланып, къарап турлугъунг келеди.

Тарыкъмайды бу юйюр, ачбыз, жалангачбыз деп. Ата-ана саулукъдан керектерин табып ёседиле. Аладан юлгю ала, сабийле да бир бирлерин къаты жюрётедиле. Аналары Лена уа сюйсе орусча, сюйсе тууча шатык сёлешеди. Анга тынгылагъан бек хычыуунду. Несин айтаса, сабийле да алай.

Жангы жылда уа жашла, къызла, келинле, туудукъла да бирге жыйылсала, Кенжаланы берекетли юйюрлерин сабий ауазладан толлукъду. Анга жетген а не барды!

АЛИКАЛАНЫВладимир.

Суратны МАМАЙЛАНЫ Алий алгъанды.

Солдан онгнга: Динара, аны гитче жашчыгъы Азамат, Лена, Динараны уллу жашы Азнор, Акрам, гитче жашчыгъы Камран бла Руслан; сюелгенле: Алим бла Аслан.

ЖАШ ФАХМУЛА

Усталыкъгъа ёрлеу

Къабардокъланы Зухура СКГИИ-ни культура бла искусстволаны колледжини вокал бёлюмюню 3-чю курсунда РФ-ни сыйлы артисткасы Таукенланы Галинаны классында окъуйду. 2006 жылда ол жаш жырчыланы арасында Сочиде болгъан Халкъла аралы эришиуде хорлагъанды. Смоленск шахардан Зухура лауреат болуп къайтхан эди. Бек уллу жетишимге уа жаш къыз быйыл жетгенди: ол Карелияны ара шахары Петрозаводскеде бардырылгъан битеуроссей эришиуде Гран-прини алгъанды.

Бир къауум жыл мындан алгъа Таукенланы Галина вокалдан дерсле берген Жабаги Казаноко атлы сабийлени эстетика жаны бла юйретиу арагъа баргъанымда айтхан эди Хасаниядан Къабардокъланы фахмулу юйюрлерини юсюнден. Андан сора концертледе алагъа эс буруп башлайма. Эгеч бла къарындаш Зухура бла Расул эм Жаниканы Элдар «Голлу» ансамблюде жырлап да тургъандыла.

Зухураны юсюнден айтханда, аны кючлю ауазы, сюйдюмлюлюгю, миллет, башха жыйрыкъла да субай санына тап жарашып, сахнада чыннты артистканы кёргенибизге ишеклик туудурмагъанды. Бу арагъа ал кезиуде аланы уллу эгечлери Лиза да жюрюгенди. Алай артда ол вокалны къойгъанды, бусагъатда парикмахерге окъуйду.

Нальчикни 1-чи номерли Ю.Темирканов атлы музыка школгъа да анасы Зухураны фортепьяногъа юйретирге элтгенинде, Расул да биргелерине болгъанды. Ол а гитара классха жаздырылгъанды. Алай бла Зухура музыка школну быйыл жайда бошагъанды. Анда окъуй тургъанлай киргенди колледжни вокал бёлюмюне да.

Бусагъатда жаш тёлю академияды вокалдан эсе эстрадагъа баргъанда, Къабардокъланы къызлары оперны сайлагъаны ыспас этдиреди.

- Ол бери 4-чю классдан жюоп басшлагъанды. Кеси да асыры назикликден опера жырларгъа къарыу да къайдан тапханын ангыламай эдим. Мени сохтам Катя Тохова жырласа, анга алай тынгылай эди!.. Энди уа Зухура аны да озгъанды, - дейди устазы.

Ол музыканы юсюнден айтса, кёзлери ойнагъан этедиле. Сахнагъа бир кесек чыкъмай турса уа, бир зат жетмегенча излейди аны.

- Жай каникуллада Культура эм информация коммуникацияланы министерствосундан сёлешип концертлеге чакъырсала, алай къууана эдим. Сахнада туугъан эмоцияланы айтып ангылатхан къыйынды. Жарсыугъа, концертледе бир номер бередиле, - дейди жаш жырчы.

Колледжни бошаса, андан ары муратларын соргъанымда, ол окъууун Москвада Гнесинле атлы академияда неда Санкт-Петербургда Марийинский театрда айтхылыкъ педагог Лариса Гергиеваны къолуна барыргъа сюйгенин билдирди.

- Колледжни, искусстволаны институтун бошагъан кёпледен эшитгенме, усталыкъларын, сенича, ол эки шахарда ёсдюрюрге сюйгенлерин. Жарсыугъа, алыкъа аллай жаш жырчыла жокъдула.

- Мени устазым дайым да айтады: «Ашыкъмагъан узакъгъа барлыкъды», - деп. Вокал искусствогъа аз-аздан юйрене, аны жашырынлыкъларына тюшюне, кючлю база алсанг, ауазынг ол къадар бир тынгылайды санга. Мен карьера этерге итинггенден эсе, сайлагъан усталыгъымда биийк профессионал болургъа излейме. Нальчикде осал юйретедиле демейме, алай чыннты уста Москвада бла Петербуртдо болургъа боллукъду неда Италияда, опера искусство туугъан жерде.

Жаш жырчы эришиуледе хорлап башласа, ол, менсинип, осал жаныма кетерге, неда бютюн кёлленип, андан да уллу жетишимлеге жетерге боллукъду. Тохтамай устаз бла ишлеп, кесин иги формада тутуп тургъан тынч тюйюлдю. Алай эришиуле жырчыны кёп затха юйретедиле, ол санда къаты болургъа да.

Кеси н къолгъа алып, 5-6 минутну ичинде битеу усталыгъын кёргюзтюрге, фахмудан сора, ышанмакъ-лыкъ, сахнагъа сюймеклик да керекдиле. Ол къыылыкъла Къабардокъланы Зухурада бардыла.

- Вокалдан сора да, мен сохталарымы башхагъа болушургъа, алай аллына башханы иймезге да юйретеме. Бизни ишде ол бек керекли шартды, - дейди Таукенланы Галина. – Зухурада амбиция барды. Ол жырчыгъа жаланда болушхан этерикди. Зарланыу, менсиниу угъай, мен болургъа керекме биринчи деген акъыл, сёзсюз, аны алгъа элтирикди.

Сора Зухура халалды. Петрозаводскеде берилген 60 минг сомуна саугъана алып, къалгъанын а ишлеп тургъан юйлерини къурулушуна бергенди. Къуру биринчи болуп тургъан да тынч тюйюлдю. Аллай кезиуледе аны юйокге асыры бек алмазгъа юйре теме ансы, вокал бла кюреширге кючю-къарыуу жетерик тюйюлдю.

Карелияда хорламыны юсюнден Зухура биотюнда къууанып айтады. Нек дегенде ол академияды жырчыгъа окъугъанлыкъгъа, эришиуге эки эстрада жыр хазырлагъан эди. Ол номинацияда адамла артыкъда кёп болуучудула. Аланы барын да озуп, ичлеринде эм игиге чыкъгъан - уллу жетишимди.

Эстраданы юсюнден оюмун соргъанымда уа, ол былай дейди: «Эстрада манга бир тюрлю оюнду».

- Эришиуледе устазынгы, атангы, аннангы юслеринденги сагъыыш этемисе, аланы уллтмайым ден кюрешемисе, - деп сорама.

- Сахнада мен жаланда жырымы юсюнден сагъыыш этеме. Анда айтылгъанны, кесими кюрегим бла ётдюрюп, къараучугъа жетдирирге сюеме.

Мен Зухура бла тюбеширгe да эстетика арагъа баргъан эдим. Таукенланы Галина аны бла дерсни бардыра эди. Ол, сохтасыны хар иги, «чий» жерлерин да айтып, аны аллында юкн колледжде концертде Снегурочканы ариясын аламат жырлагъанса, деп да махтады.

Дагъыда ол Къабардокъланы къызларындан не заманда да къаты соруллугъун, андан кёп зат сакъларгъанларын, хар заманда анга тийишли багъа берилмезлигин да билдирди. Фахму алай ёсгенин, къарыу ала барлыгъын да ангылатыргъа кюрешди.

Ахырында Галина Малкъарбиевна былай деди:

- Бек сюеме Зухура, иги билим алып, жашауда кесини жеринде тапса, ол тукъумун, республиканы да атын айтдырса. Аны ючюн а анда фахму, къатылыкъ да бардыла.

САРАККУЛАНЫ Асият.

?

Къонакъланы Магометни къызы Байсолтанланы Фатима Яникойну школунда информатикадан устазды. 2008 жыл бу аламат тиширыугъа, кертиси бла да, огъурлу эди. Ол, «Билим бериу» деген миллет проектни чеклеринде бардырылгъан эришиуге къатышып, усталыгъын кёргюзтгенди эм жюз минг сом ахча саугъа алгъанды.

Бу хорламдан сора тынчайып къалмагъанды. Яникойну школу «Информационная среда в современной школе» деген битеуроссей конкурсда биринчи даражалы дипломгъа тийишли болгъанды. Энчи жашауунда да 2008 жыл анга иги эди: экинчи къызы Жамиляны тоюн эттенди.

«Жюреклерибиз бир бирибизге суугмасала, нени да хорларыкъбыз»

-Ишлегенден, окъугъандан къайсы къыйынды?

-Ишлерге-окъугъа Аллах ключ-къарыу бере эсе, биз нек эринирге керекбиз? Мен бюгюн-бюгече да окъугъанлай турама. Алгъаракъда большинцага тюшгенимде, ары информатикадан задачник китапла элтип баргъанма. Физика-математика факультетни бошагъанымдан сора школда манга жаланда информатикадан сагъатла табадыла. Аланы манга дери ол заманда директорубуз Хаджиланы Хасан бардырып тургъанды. Директор, мени ишсиз къоймайма деп, кесини сагъатларын бергени, устаз болаллыгъыма ийнанныгъы ючюн дерслени осал бардырыргъа жарарыкъ тюйюл эди. Аны себепли кеси аллыма окъуп башлайма. Ол заманда информатикадан китапла, шёндюча, эркин табылмай эдиле, «Бином» китап басмадан почта бла алгъанма биринчи китапларымы.

Билемисиз, адам окъургъа, билиргe сюйсе, не чырмауланы да хорларыкъды. Кеким сынаргъан, башыйдан озгъан затны айтайым: кюрешсе, адам кеси аллына да билим алалыкъды. Быйыл школубуз информатикадан битеуроссей конкурсда биринчи даражалы диплом алгъанды, мен да конкурсда хорлагъанма. Биринчи алтамымы эте туруб а, билимим хазна доюн тюйюл эди.

-Информатиканы дуниясы бла шагъырейленген кезиуюгюзде, баям, сизни юйюргюз болмаз эди.

-Бар эди! Аны къой да, Танзиля бла Жамиля уякъла эдиле. Алай манга кеси анам Люба, къайын анам Аба да (Ёзденланы Фаризат) иги болушхандыла. Аба (жаннетли болсун) манга сабийлени жетдирмегенди. Уста къоллу, халал жюркли адам эди. Аны гыранчаларын сурай, Малкъардан угъай, Къарачайдан окъуна келиучю эдиле. Къызчыкъла Абаны сёзюнден чыкъмагъандыла. Арыбери тебиресек, «юйге терк къайтыгъыз», деучю эди. Жамиля, баргъан жерибизге жетгинчи окъуна: «Артха къайтайыкъ, Аба алай айтханды»,-деп башлачуу эди. Ынна болмагъан жерде берекет да не хазна болсун. Сабий ыннасы бла ёсе эсе, аладан уллу насып къайда? Ыннаны жылыуу сабийни жюрегинден бир заманда да кетерик тюйюлдю.

-Ишге келгенде эки къызчыгъыгъыз да болгъан эсе, сора сиз эрге студент жыллрыгъыздамы баргъансыз?

-Хау, алайды. Кичи къыз Жамиля 9-чу июньда туугъанды, дипломуму уа 12-чи июньда къоруулагъанма.

-Сабий тапхандан сора эки кюнденми? Да сиз, кертиси бла да, жигитсиз да! Къызларыгъызны уа не заманнга дери къатыгъызда тутдугъуз?

-Аталары ырязы тюйюл эди, алай Танзиля филология факультетни тёртюнчю курсунда окъуй тургъанлай кеттенди, Жамиля уа химия факультетни ючюнчю курсундан. Окъуулларын атмагъандыла, къайын аналары менден эсе иги бладыла, мен алагъа бек ырязыма. Туудукъчуулу да барды, Аминачыкъны бир жылчыгъы толгъанды.

-Танзиляны назмулары басмалана тургъандыла. Шёндю уа жаза болурму?

-Бек сюеме жазгъанлай турса. Школда не иш къурасам да, темасын айтсам, он минутха назму жазып къоя эди.

-Энди юйде Алий бла сиз жашчыгъыгъыз Солтан бла къалгъансыз. Ол, школда окъугъану бла чеклеммей, музыка школгъа да баргъанын билеме. Пианино соргъады, уста жырлайды. Артист болама десе, ыразы боллукъмусуз?

-Ючюнчю классда окъуйду, алыкъа сайлаугъ жюз керек тюрлендирир. Алай артист неда жырчы болама десе, не атасы не мен тыярыкъ тюйюлбюз.

-Сизни юйюгюзде башчы кимди?

- Сабийлени аталары.

- Алий Яникойда эл Советни, ызы бла администрацияны башчысы болуп тургъанды. Бусагъатда Росгосстрахны Чегемде филиалыны таматасыды. Къайда да ишни къурай билирге юйренгген болур?

-Ол алгъа физикадан устаз болуп тургъанды. Шёндю да, Росгосстрахха башчылыкъ этгенден сора да, Звёздный элни школунда физикадан окъутады. Бизни юйде жаланда школхапар жюрюйдю.Алайды да, мен былай айтыргъа боллукъма: ол – устазды, керти устаз. Башха ишлери уа-къошакъдыла. Нек десенг, эр киши кесин башха тюрлю ишледе да сынаргъа сюеди. Тиширыу а неден да бек от жагъасын, юйюн багъалайды.

-Сиз да аллаймысыз?

-Менми? Кертисин айтханда, угъай! Ишим биринчи жерледи. Школдан юйге келсем да, ишими юсюнден сагъыш этгенлей турама. .

-Сиз да, къызларыгъыз да намаз этгенигизни билеме. Намаз эм ухгаллыкъ бир бирлери бла келишемидиле да?

-Дуниядa атлары айтылгъан алимле, политикле да этедиле намаз. Исламда устазны ишине бек уллу багъа бичиледи. Мен сабийлигимден окъуна намаз этергe итинггенлей тургъанма. Элибизде межгит ачылгъан кюн жашауумда биринчи кере намаз этгенме.

Межгитден юйге баргъанымда, манга къаналта битгенча, аллай женгиллик бар эди саныма-къарыгъма, жюрегимде уа-насып! Къызла уа башланнган школда окъуучан кезиулеринден бери этедиле намаз: Танзиля тёртюнчю классдан, Жамиля уа биринчи классдан.

-Жангы жылны къалай белгилериксиз?

-Аллах айтса, башха жылладача. Къарындашларым, келинле, эгечим алгъа бизге келедиле да, барыбыз да бирге атабызны, анабызны алгъышларгъа барабыз. Бир-бирде, сагъат онекиге юйлерибизге табылмай, ата юйюбизде да болуучубуз. Мен бу байрамны бек сюеме, нек дегенде жуукъ адамла бетден-бетге тюбешип, зауукълыкъ аладыла.

Жашау не кыйын болса да, жюреклерибиз бир бирибизге суумасала, нени да хорларыкъбыз. Жарсыугъа, адамланы аларында, алгъынча , жылыу жокъду, ол мени бек жарсытады.

Мен а бек насыплы адамма, бу насыпны манга берген Аллахха шукур эттенлей, баш ургъанлай жашайма. Барыбызны да кёлюбюз кётюрюлген бу байрам кюнледе бек алгъа ёз халкъыма, хар таулу инсаннга да насып тилейме. Ызы бла уа битеу дуниягъа да. Бир адам да ачымасын жер башында, игилик келсин хар юйге!

БАЙСЫЛАНЫ Марзият.

АЛГЪЫШЛАУЛА

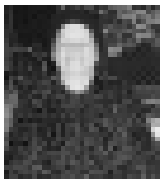

ТОКЪУЙЛАНЫ Мариям, *100-жыллыкъ ыннна*:

- Къыралыма ырязыма меничалагъа къайгъыргъаны ючюн. Тынч тюйюлдю къуллукъчулагъа халкъны бир оноугъа шийдырып тургъан. Жангы жыл огъурлу болсун битеу дуниядa жашагъан миллетлеге. Жаш тёлю, менича, толу ёмюрю бизден эсе насыплы жашасын, миллетими жашларыны бла къызларыны жетишимлери мындан ары да кёп болсунла.

ГАБОЛАНЫ Лейла, *Къулайланы Къайсын атлы малкъар къырал драма театрны директору*:

- Озгъан жыл малкъар театрны коллективи бек жарыкълы болгъанды. Аны художестволу башчысы Къулайланы Хажимусаны жашы Борис, ишибизни тап къурап, къараучуланы ыразы этгенди, артистлени да кёллендиргенди. Жылны ичинде салынгъан «Нарт Ёрюзмек» бла «Къысыр къатын излейме» деген спектакльле аншлаг бла баргъандыла. Къараучу алай кёп келе эсе, ыразы эсе, бизге андан уллу саугъа жокъду.

Мен да, хар таулуча, къайда къайсы адамыбыз не жетишим этсе да, анга болмагъанча бек къууанама - Атабийланы Хакимни бла Жаннетни уллу юйюрю Россейде бек иги юйюрге саналгъанына, Аккайланы Хажимурат Олимпиададан сыйлы саугъа алып келгенине, Бабугентден Жангоша разланы Лиза Россейни эм иги усталыгъа саналгъанына. Ала бек къыйын эришиуледе хорлап, кёлюбюзню кёк бла тенг этгендиле. Я Аллах, аллай жетишимми адамларбыз, юлгюлю юйюрлерибиз да кёп болсунла.

Жангы жыл хар юйюрге, хар инсаннга игилик, къууанч келтирсин. Хар юйде, хар арбазда сабий ауаз эшитилсин. Халкъыбыз сау сюекли, жюрек ырахатлы, узакъ ёмюрлю болсун!

Башламчылыкъ

Насыбыгъыз тутсун!

Тюбешиуде миллет тепсеулени тепсегендиле.

Адам улу жаратылгъанлы бери кесине жашау нёгер излегенлей келеди. Эр киши сюйген тиширыууна, ол да кёлю тартхан жашха тюбеселе, кеслерин насыплылагъа санайдыла.

Алай арт жыллада бизни халкъны ичинде, жарсыугъа, юйюр къурагъанны суугък къарагъанчады. Жашла бир кесек хомухуракъ болуп, къызла уа, жыл санлары келип, юйюр олтурадыла неда апа башха миллетлени жашларына эрге барадыла. Алгъын жыллада кёплени эрге берген келечиле да энди жокъну орнундадыла. Аны себепли башха амалла изленедиле.

Бу жаны бла жаш адамлагъа, жыллары келип, юйюр къурагъалмай тургъанлагъа да Интернетни хайыры уллуду. Кёпле, аны сайтларында танышып, жашауларын сюйген адамлары бла байлайдыла. Таулу жашла бла къызла да бир бирлери бла танышыр ючюн, «Ханума» (Келечи) деген клуб къуралгъанды. Ары кеслерини суратларын сыйындырып, он сайтха киргенле бла шуёхлукъ жюрютюр, бир бирни жаратсала уа, жашауларын бирге байлар амал барды. Ол октябрь айны ахырында къуралгъанды. Ноябрьде «хануманчыла», Интернет бла ушакъ бардырып турмай, бир бирлерин жууутъуракъ таныргъа илеп, биринчи кере тюбешгендиле. Ала, аны хайырлыгъын белгилеп, декабрь айны ахырында да, Жангы жылны аллында, кёрюшюрге сюйгендиле. «Хануманчыла» (Келечиге) киргенле, «Джамиля» кафеде тюбешип, сайтны хайырлылыгъыны юсюнден сёлешип, ойнап, кюлюп, тепсеп, заманларын зауукълу ётюргендиле.

Ол кюн ары келген къызланы арилулукъларын, адеплиликлерин белгилерге сюеме. Жашла уа иш кёллюле, жаралгъанды. Ноябрьде «хануманчыла», Интернет бла ушакъ бардырып турмай, бир бирлерин жууутъуракъ таныргъа илеп, биринчи кере тюбешгендиле. Ала, аны хайырлыгъын белгилеп, декабрь айны ахырында да, Жангы жылны аллында, кёрюшюрге сюйгендиле. «Хануманчыла» (Келечиге) киргенле, «Джамиля» кафеде тюбешип, сайтны хайырлылыгъыны юсюнден сёлешип, ойнап, кюлюп, тепсеп, заманларын зауукълу ётюргендиле.

Ол кюн ары келген къызланы арилулукъларын, адеплиликлерин белгилерге сюеме. Жашла уа иш кёллюле, жарыкъла кёрюннгендиле. Ала бары да «Хануманы» къурагъаннга ыразылыкъларын билдирип, сейиир адамла бла тюбешгенлерин жаныгъызгъандыла, Жангы жылда бир бирлерине насып тилегендиле. Жашланы асламысы заманларын ишде ётдюрюп, къызла бла танышыргъа онгыр тапмагъанларын айтхандыла, Интернетни бу башламчылыкъда хайырын чертгендиле.

«Хануманчыла» алгъадан саугъана да хазырлагъан эдиле. Къызла жашлагъа, жашла уа къызлагъа келишген саугъаланы келтирип, кете туруп, хар бири кеси сайлагъанны алгъанды. Жашладан бири кёлекге салгъан омакъ запонкалагъа бла галстукну тутдургъан тюйреуюочге къууанганнан кёрген бек хычыуун эди. Къар Аппа уа къызладан бирине жеттенди.

Аллай уакъ затладан, ариу, жумушакъ сёзледен, жарыкъ ышарыудан тууды сюеммеклик сезим. Бу ишни башлагъан, халкъны жаш тёлюсюню тамблагъы кюноне къайгъырып, къолгъа алгъанды да, этген ахшы муратларына жетсин, хар «Хануманы» санына кирген да насыбын тапсын, деп тилейбиз.

Ахырында сайтны адресин да жазабыз:

www.odnoclassniki.ru

ID: 43727144288471

Ары юйюр къурамай тургъан 20-45-жыллыкъ ол сайтха кирген да къызла кирирге боллукъдула. Ким биледи, насыплары тутуп къалса уа...

ТАШЛЫЛАНЫ Асият.

Спорт

Ахшы умутларыбыз алдадыла

Аккайланы Хажи-Мурат.

Будайланы Бузжигит.

Мисирланы Илияс.

Озгъан жылда миллетибизни келечилерини спортда жетишимлерини юсюнден айтханда, ёхтемленишта кезиуле аз тюйюл эдиле. Аланы аралырында бек алгъа тырнауузчу аур атлет жашыбыз Аккайланы Хажи-Муратны Жай Олимпиада оюнлада юмюю майдалын айтырчады. Тёрт жыл мындан алгъача, он халкъыбызны атын дуниягъа айтдыртханды.

Эки айдан а биягъы тырнауузчу жаш - бел баулада тутушуудан Европаны чемпиону Будайланы Бузжигит ол сыйлы атына Юг Кореяда бардыярлгъан эришиуледе дунияны чемпиону негенни да къошханды. Андан хасаниячы Мисирланы Илияс да кеси ауурлугъунда 2-чи жерни алып къайтханды.

Спортда атын айтдыргъанладан бири - Шауаланы Хамитди. Ол эркин тутушуу бла кюрешеди. Шёндю Санкт-Петербургну П.Ф. Лесгафт атлы Физический культура университетинде бла Экономика эм финансла къырал университетинде окъуйду эм бу шахар ючюн эришеди.

Кеси ауурлугъунда (55 кг.) Шауа уу Саууттланнган кючлени дуния чемпионатларында, халкъла аралы турнирледе бла эришиуледе 39 кере биринчи жерни, 12 кере экинчи эм 13 кере ючюнчю жерлени алгъанды. Ол бийыл Пекиннге барыргъа хазырланнган спортчуланы санында бар эди. Алай кезиулю турнирде къолун сындыргъаны хатасындан Олимпиадагъа жолу кесиледи.

Болсада аны 2012 жылда Лондонда бардыяллыкъ Олимпиада оюнлагъа къатышыр умуту барды. Биогюнлюкде ол январь айда Рязань шахарда ётерик халкъла аралы турнирге хазырлана турады, анда хорласа, Европаны чемпионатына барлыкъды.

Кёп болмай Сочи шахарда 18 жыллары толмагъанланы араларында боксдан Россейни чемпионаты ётгенди. Анда 70 килограмм ауурлукъда Энейланы Кязим, 1-чи жерни алып, Россейни чемпиону деген атха тийишли болгъанды.

Келир жыл да жашларыбыз халкъыбызны ахшы кёрюмдюле бла къуландырыларына ийнанабыз.

Шауаланы Хамит.

Энейланы Кязим.

Басмагъа **ТАППАСХАНЛАНЫ Аминат** бла **ЭЛЕККУЛАНЫ Хасан** хазырлагъандыла.

Суратланы **А. ЕЛКАНОВ** бла **ЭЛЕККУЛАНЫ Хасан** алгъандыла.

Гороскоп

Бугъаны жылы бизге не хазырлайды?

Востоку гороскопунда Бугъаны жылы энчиди. Нек дегенде аны келгени бла къыралда уллу тюрлениуле боладыла. Келе тургъан жыл а Жер Бугъаны белгиси бла ётериги себепли ол тюрлениуле бютюнда сезилликдиле. Насыб а, ол жангылыкъладан къорксмай, алай низамгъа сыйынып, законнга кёре жашаганланы сакъларгъа. Уллу жумушну башлардан алгъа иги сагъыш этигиз. Ишигиз аз-аздан къурулса да, тынгылы боллукъду.

Къочхарлагъа (овны) энчи жашауларын къурагъа тап заманды. Ала быйыл, ахырысы бла да, эригирик тюйюлдюле. Тишириула сыфатларына, кийимлерине артыкъ эс бурсунла. Къарадлым, мутхуз тюрсюнлени унутуп къоюгъуз. Юйюрленнген эр кишиле да юй бийчелери бек омакъ болурларын сюеркдиле. Аланы къуандырыргъа излеген ариу сагъат сауугъа этсин, тишириугъа уа ачхыч сыфатлы сауугъа насып келтирликди.

Келир жылда **буугъала (теле)** кесленде жанны сезимни ачарыкъдыла. Аны кючю бла этген муратыгъызгъа жетер онг барды. Кесигизге ыразы болмай, заманны бошуна оздурмагъыз. Эр кишилеге уа аланы шуёхлары болушурукъдула. Бютюнда алгъа барыргъа сюйген бугъаланы уллу жетишимле сакъларгъа. Тиширыгъа классика стильде ишленнген гитче сагъатчыкъ неда омакълыкъгъа жюрютген брошь ахшы сауугъаладыла, эр кишиге уа-жарыкъ тюрсюнлю галстук.

Тынчлыкъ тапмаучу **эгизлени (близнецы)** бугъаны жылы жашауларын тюрлендирликди. Жылны аллында кёп тюрлю болумлагъа тюбериксиз, алай, кесигизни къолгъа алып, тюз атламла этергге кюрешигиз. Тишириуу эгизле, сюйдюмлюлюгюнню жашыбын турмай, жарыкъ тюрсюнлю кийимле да кийип, компаниялагъа къатышыгъыз, жанны танышладан къачмагъыз. Эр кишиле да кесленре тийишли тишириуланы излерикдиле. Сюймекликде эгиз къыслагъа къамажакъ сыфатлы брошь неда пирамида насып келтирликдиле, эр кишиле уа техника жаны бла жангылыкъгъа (телефон) къууанырыкъдыла.

Айрычабакъла (рак) жанны адамла бла таныншып, аланы хайырларын кёрлюкдюле. Жылны аллы сизге сюйгенча башланмасда да, жарсымагъыз, экинчи жарымы сизге таплай ётерикди. Эр киши айрычабакъла да, жылны аллында заманларын ариу ётдюрюргге сюйюп, алай эс жыйып, сюйгенинден жылыулукъну излерикдиле. Анга отоуда жаныучу сейир формалы чыракъ, тишириулагъа уа антиквариат сауугъа этсегиз, ыразылыкъ табарыкъсыз.

Асланланы да (лев) жарыкъ жыл сакълайды. Тишириула жолда кёп айланырыкъдыла, жанны адамла бла да танышырыкъдыла. Кесигизни сезимлеригизден кёркъмагъыз. Тишириуларгъа жанны бохча неда портфель керек боллукъдула. Эр киши асланла юйюрлерине, хар замандача, сакъдыла. Аны да жолла сакълайдыла, гитче бичакъчыкъ, кроссовкала алгъа керек затладыла.

Къызла уа (девы) алларында къыйыныкъланы хорларгъа юйренирикдиле. Алай ол кезиуледе сёзюгюзге, ишигизге да сакъ болугъуз. Къызла кеслерини сюйдюмлюлюклери бла хайыларланслыла. Эр кишиле ишлерине уллу кёл салдыкъдыла. Аны юсюнде сёз къозгъамагъыз. Ол ариу запонкалагъа къууанырыкъды, юйюне сакъ тишириугъа уа светильник, ариу сурат сауугъа этерге боллукъду.

Тишириу **базманлагъа (весы)** таукелликлери, къатылыкълары болушурукъду. Къуру иш бла кюрешип турмай, тёгерекге да къарагъыз. Ол заманда сиз сюйген эр кишини эслерге боллукъсуз. Ол кесини кишилигин, ариу къылыкъларын кёргюзтюрюкдю. Аланы экилерине да музыка бла байламлы сауугъанны неда ахшы китапны сайлагъыз.

Келир жыл **акъраплана (скорпион)** насыллары жолларда тутарыкъды. Дагъыда юй алгъан, аны кенгертген жумушлагъа да иги заманды. Тишириу акърапла, кеслерини юслеринден сагъыш этип турмай, юйдегилерине, сабийлерине да эс бурсала керекди. Ол, хар замандача, сыфатын тюрлендирлик сагъуда сакълайды (фен). Эр кишини уа териден этилген бел бау бла къуандырыгъыз.

Мараучла (стрелец) кёп жангылыкъларгъа тюберикдиле. Эмоциялагъа хорлатмай, эсгизни жыяргъа кюрешигиз. Журналистикада ишлегенлени, аналитиклени да ахшы жыл сакълайды. Тишириула юс кийиммеринге сансыз болмасынла. Байрамгъа уа ариу сурат, статуэтка алыгъыз. Эр кишиле уа эмоцияларын кёргюзтмезге кюреширкдиле, юйюрлерине сакъ боллукъдула. Аны себепли юйге жарарыкъ сауугъа бла къуандырлыкъсыз мараучну.

Жугъутурла (кёверог) жашаугъа жарыкъ кёллю къарайдыла. Олду аланы жетишимлеге келтирген да. Кеслерине уллу багъа бичген жугъутур къызла жарыкъ компаниялада сакъларгъан сюймекликлерин табаргъа боллукъдула. Ол фитнеслкубха абонемент неда купальник сакълайды. Ишине сакъ жугъутур жашха сюйгени болушурукъду. Къыйын болумлада тюз сайлау этсе, анга насыплы жылды. Жугъутур жашны миллет энчилиги болгъан сауугъа бла къуандырыгъыз.

Бугъаны жылыны жаз башы **суукъуйлагъа (водолей)** бек насыплыды. Ол хар онеки жылдан бир кере келеди да, аны ычхындырмагъыз. Бусагъатда башлагъан ишлени хайыры уллу боллукъду. Эр киши суукъуйла да жангылыкъларгъа ачыкъ жюрек бла тюбесинле. Алагъа тенгиз бла байламлы сауугъа игиди, къызла уа багъалы косметиканы сакълайдыла.

Чабакъла (рыбы), эригиулю кезиуден къутулуп, жарыкъ жашау башларыкъдыла. Къызла алтын бетли кийимлеге эс бурсунла. Сизге болушхан адамланы атларын белгили этмегиз. Чабакъла спорт бла кюреширгге да сюеркдиле, къызларгъа сауугъа ала, аны унутмагъыз. Чабакъ эр кишилени алгъа талпынылары аны тёгерегинде гилеге да кёчерикди, жылны ахыры бютюнда сиз сюйгенча ётерикди. Алагъа иши бла байламлы сауугъа хазырлагъыз.

Басмагъа **САРАККУЛАНЫ Асият** хазырлагъанды.

КЪАДАР

Концертлеге жюрюй туругъуз

Хаджиланы Магометни жашы Мурат бла Жаболаны Хасанны къызы Алима 14-чю декабрьде бир юйюр къурагъандыла. Тырнауузчу жаш КъМКъУ-ну педагогика колледжинде физкультурадан устаз, къара суучу къыз а элни администрациясыны специалисти болуп ишлерин бардырып турлукъ болур эдиле, аланы таулу жырлагъа сюймекликлери бир концертге келтирмесе.

20-чы сентябрьде «Иман» жыр къауум къуралгъанлы он жыл толгъанына аталып уллу къууанч болгъанды. Ары уа къарындашы Жаболаны Арсенни жыр айтханына тынгыларгъа Алима келгенинчи сууукъла башланнган кюнледе, тынгылы той болду. Бир аууздан башхасына келген келинни ариу кёрдюле. Киеу нёгерлеге да миллет тёредеча тюбедиле.

Бек сейирни уа Элбрус районну ЗАГС-ында кёрдюк. Хар элни къой союуу башхады дегенча болду. Махкемени таматасы Акайланы Людмила жангы къуралгъан юйюрге жау чыракъны жандыртады. Ол а юйюрню оту жансын, ожагъындан тютюн чыкъсын деген магъананы тутады.

Хаджиланы Мурат Жангы жылгъа, энди тойлары боллукъланлагъа, миллетини къартына, жашына да алгъыш эте, былай дегенди:

- Жангы жыл сугурлулукъ бла келсин, бу экономика «къалтырай» тургъанына да къарамай, хар юйде да ырысхы, ахча да эпдек болсунла. Бугъаны жылында, хар жаш адам сюйгенин табып, тойларыбыз кёп болсунла!

МАМАЙЛАНЫ Алий.

Ингир

Къууанчны той-оюн бла ашыргъандыла

Акъ суучула жомакъ байрамыбызгъа уллу той-оюн бла тюбедиле. Ингир ала халкъ эл клубха жыйылды. Узакъдан окъуна ариу,жарыкъ ауазла эшитиле эдиле. Созайланы Зауурну «Айтчы, жулдузум, къайдан чыкъгъанса» деген жыры бла башланады къууанч.

Ызы бла ариу келген къонакъла: Нальчикни администрациясыны башчысыны орунбасары Тюбейланы Хызыр, бек сюйген элим - Акъ-Суум деп, элни ахшы адамларын, оза багъан жылда этилген ишлени да эсгерип, эллилеге, битеу таулу халкъгъа да кёп ахшылыкъла тежегенди.

Андан сора Хасанияны, Акъ-Сууну администрациялары башчылары Фрийланы Рамазан бла Чабдарланы Ахмат клубха жыйылгъанланы келе тургъан Жангы жыл бла алгъышлагъандыла.

Таматала сёзлерин бошагъандан сора Созай улу юйретген къызла: Бачиланы Фатима, Созайланы Зульфия, Аппайланы Жаннета, Бабаланы Марина, Земфира, Таумырзаланы Жаннета, Сараккуланы Алина, Къулчаланы Саният эм башхала, сахнагъа чыгъып, тауча, орусча да кёп жырла, назмула да айтадыла. Жаш артистлеге залдагъыла къызыу къарсла бла тюбей эдиле.

Алагъа тынгылагъан ююри бек ариу жырлагъанлагъа, назмула айтханлагъа, теп-сегеннлеге саугъала бергенди.

Къууанч ингирни ахырында уа жаш тёлю, арагъа чыгъып, асланбийни тепсеп, юйлерине алай жайылгъандыла.

ОСМАНЛАНЫ Хыйса.

Сайлау

Ачыкъ къуллукъчу

КъМР-де МВД-ны пресс-службасы экспресс-тинтуиште бардыргъанды эм 2008 жылда ич ишлени бёлюмлеринде, жер-жерли органларында журналистле бла башхаладан эсе кёп тюбешгенледен бешеуленни атларын ачыкъ этгенди.

Аланы арасында Элбрус районда УВД-ны начальниги милицияны полковниги Тёппеланы Атлы да барды. Биз аны Жангы жыл бла алгъышлайбыз, къыйын эм сыйлы ишинде мындан ары да жетишимли къуллукъ этерин сюебиз.

Тансыкъдау

Север флотдан къызыу салам

Глашланы Маратны аскерге ашыргъанларыны юсюнден газетде жазылгъан эди. Флотха тюшгенин ол юйюне уллу ёхтемлик бла билдиридиди.

Мурманск областьда Североморск шахарны юсюнден ким эшитмегенди. Алайдан узакъ жолгъа чыгъып, крейсерле «Пётр Великий», «Адмирал Чабаненко» Венесуэланы, Кубаны, Никарагуаны тийрелеринде аскер юйреониулеге къатышхандары белгилиди. Ала эм кеслери ючюн да къалауурлукъну уа Глаш улу къуллукъ этген «Маршал Тимошенко» кемедеги жашла бардыргъандыла. Марат акуститкени бёлюмюню командириди.

Жаш адам болгъанлыкъгъа, юйюнден узакъда миллетин, тукъумун, жууукъларын, туугъан жерин унутмагъанды. Жангы жылны аллында сёлешип, ол газетни юсю бла халкъын алгъышларгъа сюйгенин билдиргенди.

- Акъсакъалларыбызны ёмюрлери узакъ болсун, жаш адамла мураттларына жетсинле, тойларыбыз кёп болсунла, - дегенди Марат.

АБУ улу А.

Сёзбер

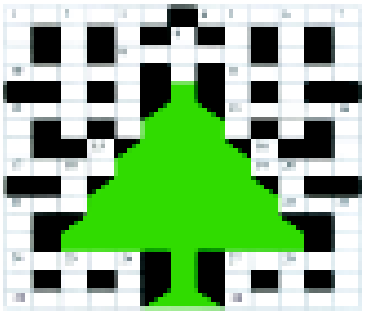

ЭНИНЕ 1. Мылы, сууукъ кюнледе тереклени бутакъларына, темир чыбыкълагъа буз металлы жабышмакъ. **4**. Ахчанг болмаса, анда жел ойнайды. **9**. Нальчик тийресинде жанны эл. **10**. Къамамагъаннга аякъны ол жанын жетдириучюдюле. **11**. Тёбенни бирси жаны. **12**. Кёнделенде жерни аты. **13**. Тёртюнчю жылына кирген къой. **17**. Чириген, чирик. **19**. Гитче сабийчикни башында сюеги къатмагъан жерчик. **21**. Ырахат кёллю, къайгъысыз адам. **22**. Къууанчда кётюрюлюучю адыр. **24**. Ариу оюу. **27**. Столдан - столгъа жиберилиучю сый. **29**. Сыйрат – ол не затды? **30**. Аллай къулакъ эл бузады.

ЁРЕСИНЕ: 1. Къаргъаныу, сёз бериу. **2**. Малкъарлыларын, дин тереги. **3**. Токумалаты Жагъафарны китабыны аты. **5**. Женгил «къанатлы» кюл. **6**. Жаз башында жауууучу къар. **7**. Жангы жылгъы терек. **8**. Жыжым. **12**. Тынгылы (сёз ючюн, соруугъа жууап). **14**. Курканы иеси. **15**. Келинни мюйюшде аны артында букъдуруучудула. **16**. Жангы туугъаннга атайдыла. **18**. Тазаны бирси жаны. **20**. Сан-сан этилмей, ачыкъ отда бишириген мал мыллык. **21**. Бузда къамичи бла тюйюлюучю зугул томуроучукъ. **23**. Жаратылгъан да этгинчи, табада чырылдагъан тауукъ балачыкъ. **25**. Метеке «юйю». **26**. Ач къарын алай тарайды. **27**. Андан сора сыйынмазча толгъан. **28**. Гокка.

Сёзберни **ТОКУМАЛАНЫ Хусейн** жарашдыргъанды.

Газетни 248-чи номеринде басмаланнган сёзберни жууаплары.

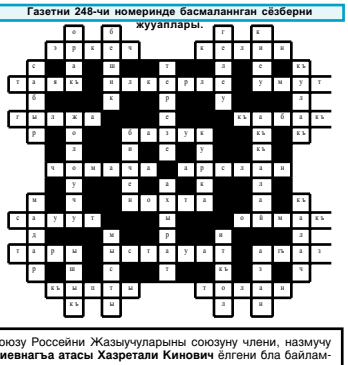

КъМР-ни Жазыучуларыны союзу Россейни Жазыучуларыны союзуну члени, назмучу **БАЛАГОВА Любовь Хазреталиевнагъа атасы Хазретали Кинович** ёлгени бла байламлы, бушуу этип, къайгъы сёз береди.

Газетни келир номери 12-чи январьда чыгъарыкъды.

УЧРЕДИТЕЛЬЛЕ:КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор АТТАЛАНЫ Жамал

РЕДКОЛЛЕГИЯ:

АЛИКАЛАНЫ Владимир, АППАЙЛАНЫ Музафар (баш редакторну орунбасары), БЕППАЙЛАНЫ Муталип (баш редакторну орунбасары), БИТТИРЛАНЫ Аминат, ТЕКУЛАНЫ Хауа, ТОКУМАЛАНЫ Хусейн, ТОКЪУЛАНЫ Борис (жууаплы секретарь).

ТЕЛЕФОНЛА:

Редакторну приёмныйи - **42-63-01**. Баш редакторну орунбасарлары - **42-38-21 47-26-22**. Жууаплы секретарь -**42-66-85**.
Секретариат - **40-93-62.** Корректора - **42-63-52**

РЕДАКЦИЯНЫ БЁЛЮМЛЕРИ:

Жамаат-политика жашауну бёлюмю- **42-67-68,42-24-02.**
Экономиканы бёлюмю - **42-66-73.**
Культураны бёлюмю - **42-68-72.**
Социальный политиканы бёлюмю - **42-66-76, 47-27-59.**
Жангылыкъланы бла спортну бёлюмю - **47-26-39, 42-66-71** .
Письмоланы, рекламаланы эм билдириулени бёлюмю - **42-37-94**
Тилманчланы бёлюмю -**47-31-28.**Сурат алыучу бёлюм-**42-68-72**.
Бухгалтерия - **42-30-87**
Операторла - **47-26-28, 42-39-65.**

Редакция авторла бла къагъат жюрютмейди. Кьол жазмалагъа рецензия этилмейди эм ала артха къайтарылмайдыла.
Газетде басмаланнган материаллада айтылгъан оюмла редакцияны оюму бла келишмезге боллукъдула. Алада айтылгъан хар зат ючюн, Россей Федерацияны басманы юсюнден Законуна тийишлиликде, материалланы авторлары кеслери жууаплыдыла.

Редакция авторладан 400 газет тизгинден (машинка бла жазылгъан 5-6 бет) кёпню алмайды.

Газет Басманы эм асламлы информацияны эркинликлерин къоруулау жаны бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияда 1994 жылда 14-чю июньда регистрация этилгенди.

Регистрация номер —Н—0066. Индекс - 51532

Газетни басмагъа КъМР-ни Культура эм информация коммуникацияла министерствосуну компьютер службасы хазыр этгенди.

Газет 1905 жылда Революция атлы республикалы полиграфкомбинатда басмаланнганды, Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 33

Газетлени иелерине тапдырыу ючюн КъМР-ни почта связыны федеральный Управлениясы жууаплыды.
Телефонла: **42-06-51, 42-19-97**

Газетлени розницагъа сатыу ючюн КъМР-ни "Респечать" акционер обществосу жууаплыды.
Телефон: **42-69-34**

Номерге графикге кёре 19 сагъатда къол салынады. 21.00 сагъатда къол салынгъанды.

ГАЗЕТНИ НОМЕРИН ЧЫГЪАРГЪАНЛА:

Токумаланы Хусейн - дежурный редактор; Кетенчиланы Зульфия - жууаплы секретарьы орунбасары; Ахматланы Шахида (2-чи бет), Акушланы Феруза (6-чы бет), Бийчекуланы Жаннета (5-чи бет), Зезаланы Лида (1-чи бет) - корректорла.

Тиражы 3850 экз. Заказ № 4347

РЕДАКЦИЯНЫ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 5